

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ KULTŪROS PAVELDO KOMISIJA

VALSTYBINĖS KULTŪROS PAVELDO KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2013 m. spalio 25 d. Nr. V17-10(6.1.)
Vilnius

Posėdis vyko nuo 09.00 val. iki 11.30 val.

Posėdžio pirmininkė – Valstybinės kultūros paveldo komisijos (toliau – Komisija) pirmininkė Gražina Drėmaitė

Posėdžio sekretorė – Komisijos vyresn. specialistė Anželika Vėžienė

Dalyvavo:

Komisijos nariai – Gražina Drėmaitė, Adomas Butrimas, Jūratė Jurevičienė, Giedrė Mickūnaitė, Juozas Algirdas Pilipavičius, Nadežda Spiridonovienė.

Komisijos darbuotojai – Juozas Lapinskas, Vladas Niunka, Viktorija Gadeikienė, Artūras Stepanovič, Anželika Vėžienė.

Kiti dalyviai: sąrašas pridedamas.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Jūrinio kultūros paveldo tyrimų programos, jos įgyvendinimo perspektyvų.
2. Valstybinės kultūros paveldo komisijos sprendimo „Dėl konferencijos „Moksliniai tyrimai kultūros paveldo apsaugoje“ ir rezoliucijos aptarimas bei priėmimas.
3. Valstybinės kultūros paveldo komisijos sprendimo „Dėl geriausiai tvarkomo, prižiūrimo ir naudojamo nekilnojamojo kultūros paveldo“ aptarimas ir priėmimas.
4. Kiti klausimai.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė informavo Komisijos narius, jog Jūrinio kultūros paveldo tyrimų programa ir jos įgyvendinimo perspektyvos bus svarstoma kitą posėdį.

Komisijos nariai N. Laužikienė, Z. Butkus, G. E. Miknevičienė, nedalyvaujantys posėdyje, raštu pritarė Komisijos rezoliucijai ir sprendimui „Dėl konferencijos „Moksliniai tyrimai kultūros paveldo apsaugoje“ bei Komisijos sprendimui „Dėl geriausiai tvarkomo, prižiūrimo ir naudojamo nekilnojamojo kultūros paveldo“.

1. SVARSTYTA. Valstybinės kultūros paveldo komisijos sprendimo „Dėl konferencijos „Moksliniai tyrimai kultūros paveldo apsaugoje“ ir rezoliucijos aptarimas bei priėmimas.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Siūlė pasisakyti rezoliucijos ir sprendimo projekto rengėjai Komisijos narei G. Mickūnaitei.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Komisijos nariams teikiamas papildytas rezoliucijos projektas. Konstatuojamosios dalies 4 punktas tėra interpretacijų laisvę suteikiantis ir nieko nepasakantis teiginys, tad siūlė šį punktą išbraukti dėl apibrėžtumo stokos.

Tikslintinas konstatuojamosios dalies 5 punktas: „Urbanistikos ir kraštovaizdžio objektų apsauga apsiriboja jų medžiagine išraiška, nepateikiant objekto ir jo vertingųjų savybių kultūrologinės interpretacijos.“

Konstatuojamosios dalies 6 punkte siūlė išbraukti žodį „kylančių“.

Konstatuojamosios dalies 8 punkte siūlė „valstybinį finansavimą“ keisti „*viešuoju finansavimu*“.

Abejojo dėl siūlymų dalies 3 punkto adresato. Siūlė šį siūlymą teikti Kultūros ministerijai.

Pritarė sprendimo projektui.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Iš esmės pritarė rezoliucijai. Priminė, jog paveldosaugos politiką nulemia Kultūros politikos gairės. Gairių 1 punkte numatoma „plėtoti materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo fundamentinius ir taikomuosius mokslinius tyrimus“. Siūlė rezoliuciją pildyti fundamentinių ir *taikomųjų* mokslinių tyrimų sąvoka.

Kalbėdamas apie finansavimą pastebėjo, jog Kultūros ministerija parengė Projektų atrankos kriterijus 2014-2020 m. Europos Sąjungos struktūrinei paramai gauti. Klausė, ar Komisija dalyvavo svarstant Atrankos kriterijus. Šiame dokumente privalomieji tyrimai minimi tik vieną kartą. Rezoliucijoje siūlymų dalies 3 punkte pabrėžtinai 2014-2020 m. ES finansavimas ir būtinybė vykdyti mokslinius tyrimus.

Numanė, jog Kultūros ministerija vadovausis kultūros paveldo aktualizavimo ir kultūros infrastruktūros modernizavimo prioritetais. Klausė, ar Kultūros ministerija bendradarbiaus su Švietimo ir mokslo ministerija (bendri edukacijos projektai).

Komisijos narys A. Butrimas.

Pritarė konstatuojamosios dalies 4 dalies išbraukimui. Tikslino siūlymų dalies 1 punktą: „*nacionaliniams* archyvams, bibliotekoms ir muziejams“, „užtikrintas *nemokamas* juose saugomų objektų prieinamumas“.

Komisijos narė J. Jurevičienė.

Siūlė tikslinti konstatuojamosios dalies 5 punktą: „*apsaugoje nepakankamai panaudojami*“.

Komisijos narė N. Spiridonovienė.

Pritarė Komisijos narių pastaboms ir sprendimo projektui.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Apibendrino teiktas pastabas. Rezoliucijos siūlymų dalies naujas 3 punktas: „Skiriant viešąsias lėšas kultūros paveldo objektų tvarkybai, restauravimui ir pažinimui, vadovautis šių objektų mokslinio ištirtumo kriterijumi.“ (Komisijos nario J. A. Pilipavičiaus siūlymas).

Rezoliucijos konstatuojamosios dalies 5 punktas: „Urbanistikos ir kraštovaizdžio objektų apsauga apsiriboja medžiagine išraiška, nepateikiant objekto ir jo vertingųjų savybių kultūrologinės interpretacijos.“ (Komisijos narės J. Jurevičienės siūlymas).

Rezoliucijos įžanga pildoma „fundamentiniais ir *taikomaisiais* moksliniais tyrimais“ (Komisijos nario J. A. Pilipavičiaus siūlymas).

Rezoliucijos siūlymų dalies 1 punktas pildomas: „*nacionaliniams* archyvams, bibliotekoms ir muziejams“, „užtikrintas *nemokamas* (...) prieinamumas“ (Komisijos nario A. Butrimo siūlymas).

G. Džiovėnas.

Atkreipė dėmesį į rezoliucijos siūlymų dalies 2.2. punktą. Avarinės būklės grėsmės šalinimas gali būti pradėtas neparengus projekto. Jei tyrimų vykdymas užtruktų, ar tai nepakenktų objektui? Prevencinio konservavimo tikslas – apsaugoti objektą nuo antropologinio ir kt. poveikio. Siūlė paaiškinti, kokie moksliniai tyrimai turėtų būti vykdomi.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Priminė avarinės būklės likvidavimo pavyzdžius, kai paveldo objekte negrįžtamai sugadinamos vertingosios savybės. Komisija siekia, kad į tyrimų vykdymo būtinybę būtų atsižvelgta, jei konkrečioje situacijoje tai įmanoma.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Siūlė balsuoti dėl patikslintos rezoliucijos ir sprendimo projekto.

Balsavimas:

1. Už – 6 Komisijos nariai.
2. Prieš – nėra.
3. Susilaikė – nėra.

Nutarta: vienbalsiai pritarti patikslintai rezoliucijai ir sprendimo projektui.

Priminė, jog rezoliucijai ir sprendimo projektui raštu pritarė Komisijos nariai N. Laužikienė, Z. Butkus, G. E. Miknevičienė.

R. Jarockis.

Informavo, jog Kultūros ministerijai iš 2014-2020 m. ES struktūrinių fondų skirta 120 mln. asignavimų. Numatytas mokslinių tyrimų vykdymas, jų finansavimas, jeigu tyrimai bus atliekami moderniomis technologijomis.

Nekilnojamojo ir kilnojamojo kultūros paveldo skaitmeninimas bus finansuojamas, jei suskaitmenintas, nufotografuotas paveldas bus viešai prieinamas.

Bendradarbiaujant su Švietimo ir mokslo viceministru R. Vaitkumi bus sustiprintos mokslinės tiriamosios organizacijos – P. Gudyno restauravimo centras ir Kultūros paveldo centras. Ketinama steigti nekilnojamojo kultūros paveldo centrą.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Informavo, jog kitame Komisijos posėdyje bus svarstomas 2014-2020 m. ES struktūrinių fondų paramos kultūros paveldo apsaugai klausimas.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Klausė, ar Komisija dalyvaus svarstant 2014-2020 m. ES finansavimo klausimus, ar aukštosios mokyklos galės būti socialiniais partneriais.

R. Jarockis.

Nors Komisija nebuvo numatyta svarstant dėl minėtų klausimų, nematė trukdžių pakviesti ir Komisiją. Aukštosios mokyklos galės būti socialiniais partneriais.

NUTARTA: pritarti patikslintai rezoliucijai ir sprendimo projektui.

2. SVARSTYTA. Valstybinės kultūros paveldo komisijos sprendimo „Dėl geriausiai tvarkomo, prižiūrimo ir naudojamo nekilnojamojo kultūros paveldo“ aptarimas ir priėmimas.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Priminė, jog 2012 m. gegužės mėnesį Komisija kreipėsi į Kultūros paveldo departamento direktorę prašydama, kad Departamento teritoriniai padaliniai išrinktų kelis geriausiai tvarkomus paveldo objektus. Teritoriniai padaliniai įvardino po 3-5 objektus, tačiau iki šiol nepriimtas Komisijos sprendimas, kuriuo būtų išrinktas geriausiai tvarkomas kultūros paveldo objektas. Šio posėdžio sprendime siūloma geriausiai tvarkomu objektu skelbti Užutrakio dvaro sodybą.

Komisijos narė N. Spiridonovienė.

Pritarė sprendimo projektui.

Komisijos narė J. Jurevičienė.

Pritarė sprendimo projektui.

Komisijos narys A. Butrimas.

Pritarė sprendimo projektui.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Klausė, kaip Komisija galėtų prisidėti, kad Užutrakio dvaro sodyba gautų finansavimą. Pastebėjo, jog vis dar esama problemų dėl interjero, nes baldai į minėtą sodybą laikinam naudojimui vežami iš Lenkijos.

R. Jarockis.

Muziejiniuose fonduose saugomos vertybės, baldai, kurie galėtų būti eksponuojami dvaruose.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Muziejų finansavimas tiesiogiai susijęs su saugojamais vienetais fonduose, tačiau visiškai nesusijęs su saugojamų vienetų pažinimu ir sklaida. Jeigu atsirastų koreliacija, muziejus būtų suinteresuotas vertybes eksponuoti, keisti ekspozicijas. Didžioji vertybių dalis lieka nežinoma ir nematoma.

R. Jarockis.

Šis siūlymas sietinas su kultūros paveldo edukacija. Lietuvoje trūksta istorinių interjerų vertybių.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Neturėjo pastabų dėl sprendimo projekto.

Komisijos narė N. Spiridonovienė.

Siūlė rengti kilnojamasias parodas, dalintis baldais ir pan.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Siūlė konstatuojamosios dalies antrą pastraipą pildyti: „įvertinusi nuosekliai, kryptingai ir metodiškai atskleidžiamas *istorines* ir estetines nekilnojamojo kultūros paveldo komplekso *vertes*, kultūros ir gamtos paveldo dermę“ ir ketvirtą pastraipą tikslinti: „įvertinusi nuosekliai valdytojo pastangas kompleksą *visapusiškai pažinti*, tvarkyti, prižiūrėti ir naudoti (...)“.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Siūlė balsuoti dėl patikslinto sprendimo projekto.

Balsavimas:

1. Už – 6 Komisijos nariai.
2. Prieš – nėra.
3. Susilaikė – nėra.

Nutarta: vienbalsiai pritarti patikslintam sprendimo projektui.

Priminė, jog sprendimo projektui raštu pritarė Komisijos nariai N. Laužikienė, Z. Butkus, G. E. Miknevičienė.

Siūlė rengti išvažiuojamąjį posėdį, kurio metu Užutrakio dvaro sodyba būtų aplankyta ir oficialiai paskelbta geriausiai tvarkomu kultūros paveldo kompleksu.

Bendru sutarimu spalio 15 d. nutarta rengti išvažiuojamąjį posėdį.

D. Varnaitė.

Siūlė išvažiuojamojo posėdžio metu aplankyti Trakų r. amatų mokyklą „Sodžiaus meistrai“.

Bendru sutarimu pritarta.

NUTARTA: pritarti patikslintam sprendimo projektui.

3. SVARSTYTA. Kiti klausimai.

3.1. Informacija apie Komisijos narių susitikimą su Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininke A. Pitrenienė.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

2013-10-23 įvyko Komisijos narių G. Drėmaitės, N. Spiridonovienės, Z. Butkaus susitikimas su ŠMKK pirmininke A. Pitrėniene. Susitikime aptarti Komisijos pirmininko rinkimai. Komisijos narė N. Spiridonovienė sutiko eiti pirmininkės pareigas.

Komisijos narė N. Spiridonovienė.

Atsisakė kandidatuoti dėl šeimyninių aplinkybių.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Informavo apie įvyksiantį susitikimą su Lietuvos Respublikos Seimo pirmininke L. Graužiniene.

3.1. Komisijos 2014 metų veiklos programa.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Siūlė Lietuvos istorinių miestelių išsaugojimo klausimą įtraukti į 2014 m. veiklos programą. Prašė Komisijos narių teikti siūlymus kitų metų programai.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Siūlė kitais metais svarstyti paveldo edukacijos klausimą. Esama itin daug sutvarkytų, lankytinų objektų, kurie yra apleisti ir nelankomi.

Posėdžio pirmininkė

Gražina Drėmaitė

Posėdžio sekretorė

Anželika Vėžienė